

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 25 września 2015 r.

Adam Bodnar

VII.7033.26.2015.AL

Pani

Lena Kolarska-Bobińska

Minister Nauki i Szkolnictwa

Wyższego

ul. Wspólna 1/3

00-529 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

Na tle skargi skierowanej do Rzecznika Praw Obywatelskich ujawnił się problem dotyczący **kryteriów przyznawania stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2015/2016, zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia przyznawanych studentom (Dz. U. poz. 1050), wydanym na podstawie art. 187 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm.; dalej: Prawo o szkolnictwie wyższym).**

W poprzednim stanie prawnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłacania studentom stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia (Dz. U. Nr 214, poz. 1270), podstawę do ubiegania się o przyznanie omawianego stypendium, stanowiły: ukończenie pierwszego roku studiów oraz wybitne wyniki w nauce, klasyfikujące studenta w grupie 5% najlepszych studentów danego kierunku, lub **uzyskanie wybitnych osiągnięć naukowych, artystycznych lub sportowych**

w okresie studiów na danym kierunku (w przypadku studiów indywidualnych lub międzyobszarowych – w okresie tych studiów). Zarówno w Prawie o szkolnictwie wyższym, jak i we wskazanym rozporządzeniu nie znajdował się wyraźny przepis, który uzależniałby przyznanie stypendiów ministra za osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne od typu studiów, jakie podjął dany student.

Obecnie, w związku ze zmienionym przez ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1198) przepisem art. 181 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia może być przyznane studentowi posiadającemu **wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne związane ze studiami, lub wybitne osiągnięcia w sporcie**. Natomiast zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2015 r., stypendium ministra za wybitne osiągnięcia na rok 2015/ 2016 może otrzymać jedynie student, który ukończył rok studiów, a także **uzyskał w okresie studiów wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne, związane z odbywanymi studiami, bądź też uzyskał wybitne osiągnięcia w sporcie**.

W ocenie Rzecznika obecne regulacje prawne w znaczny sposób ograniczają możliwość skorzystania przez studentów ze stypendium ministra za wybitne osiągnięcia artystyczne. Należy zwrócić uwagę, że wskazane przepisy w sposób arbitralny dokonują klasyfikacji kierunków studiów na te, które uprawniają, jak i te, które wykluczają skorzystanie ze stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne (warto zauważyć, że podobne ograniczenie nie zostało nałożone na stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe). Nietrudno jednak wyobrazić sobie sytuację, w której osoba studiująca na kierunku nieuznanym przez ministerstwo za kierunek artystyczny, np. kierunku ścisłym lub społecznym, osiąga jednocześnie wybitne osiągnięcia na polu plastycznym lub muzycznym. Co więcej, nie można uznać, by była to sytuacja diametralnie różna od tej, gdy osoba studiująca na wskazanych przykładowo kierunkach, uzyskuje wybitne osiągnięcia sportowe. Stąd też niesłusznym wydaje się ograniczanie możliwości skorzystania ze stypendium jedynie do kręgu studentów studiujących na tzw. kierunkach artystycznych, podczas gdy nie ma to miejsca w przypadku wybitnych osiągnięć sportowych. **Mając na względzie konstytucyjną zasadę równości, w opinii Rzecznika stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne powinno być traktowane w sposób analogiczny do stypendium związanego**

z wybitnymi osiągnięciami sportowymi, a więc w oderwaniu od studiowanego kierunku.

Rzecznik Praw Obywatelskich podziela opinię skarżącego, że przepisy te mogą zostać uznane za niesprawiedliwe i krzywdzące, w szczególności, jeżeli stanowią podstawę do rozstrzygnięć indywidualnych wobec ludzi młodych. **Dlatego też powinny być skonstruowane tak, by zachęcać do aktywności i pracy, zaś wybitne osiągnięcia promować i nagradzać.**

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą rozważenie powyższych uwag, a także - jeśli Pani Minister je podzieli - z prośbą o podjęcie działań w celu zmiany obowiązującego stanu prawnego na rzecz osób, które w związku z omawianym problemem nie mogą się obecnie ubiegać o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia artystyczne. Jednocześnie uprzejmie proszę o powiadomienia mnie o zajęтым stanowisku.

Z poważaniem,
Podpis na oryginale